

KOMÁROMI JÓZSEF SÁNDOR:

Mimóza megsemmisül

(Elbeszélés)

1.

A levesmarsot rég elhúzták a toronyban, a vasárnapi ebéd romjait is leszedték már az asztalról minden rendes házban s azok hárman csak rengették a kuglidobot, rendületlenül. Rendületlenül s étlen, reggel kilenc óta. Étlen, de korántsem szomjazva!

A kuglizó melletti söntésben a kocsmárosné serénykedett. Elmélázva dörzsölte csillogóra a kétdecis poharakat, ábrándosan lehelgetve az üvegholmi falára, mígnem ijedtében megakadt kezében a törlőruha. Két veszett ordítás harsant fel, szinte egyszerre a tekepályán s nyomában hallott csönd támadt.

— Úristen, csak nem ölik egymást azok hárman?! — susogta maga elé a házsnak, indult, de még mindig átkozottul csinos menyecske.

Am újra zsbongás szüremlett a söntésbe a kuglizó felől s a kocsmárosné megkönnyebbülve sóhajtott a markában lévő kétdecis pohárba, majd férjére siklott tekintete. A vendéglős, székén hátradőlve, aludt a sarokban; tátott szájjal fújta a kását. Léptek dobbantak a kuglizó felől s a hirtelen fölrántott ajtó mögül Homály Pista toppant a söntésbe. Szemébe lógó hajjal, vigyorogva állt néhány pillanatig, azután nagy robajjal berúgta maga mögött az ajtót.

— Csendesebben, hé! — mordult rá a menyecske.

— Mi bajod?! — kérdezte a fiatalember, érthetően megütődve. Hol csapjon zajt az ember, ha még a kocsmában se?!

— Ném látod, hogy alszik — intett az ura felé a kocsmárosné.

Homály Pista a tátott szájjal horkoló emberre pislogott s hangosan felröhögött:

— Majd mingyárt fölébresztem! Ilyen esemény után egy tisztességes kocsmárosnak nem illik aludnia... — s feléje indult, hogy felrázza.

— Eredj a pokolba! — sziszegte a menyecske mérgesen és kiperdülve a söntés mögül, tuszkolni kezdte az ösztövért legényt.

— Egy üveg pezsgőt! De durranjon ám, mikor kibontod! — mondta hirtelen Homály Pista.

— Egész bolond vagy — legyintett a kocsmárosné haragosan.

A fiatalembernek esze ágában sem volt megsértődni. Gúnyosan fölnevetett és annyit mondott:

— Mimóza kilenc fát ütött!

A menyecske egy percig hitetlenkedve nézett a facér cipézszegekre. Mimóza álnok csatlósára s egyszerre világosság gyúlt agyában. Az előbbi két ordítás okát illetően éppenny, mint atekintetben, hogy a pezsgő-

rendelésnek fele se tréfa. Mimózától, a kugli-mecénástól, minden kitelik jókedvében. Most pedig nyilván rózsás kedvében van, hisz életében nem ütött még kilenc fát!

— Nincs — rázta meg fejét csüggedten.

— Pezsgő? — komorodott el Homály Pista.

— Ugyan kinek tartanánk, itt, a Szurok-egyletben? — vonogatta vállát a kocsmárosné. — Igyatok sört. Vagy bort. Nagyon jó borunk van — tette hozzá biztatóan.

— Hordószagú! — köpött ki Homály Pista megvetéssel, fölrántotta a nadrágját és visszafordult a kuglizóba.

A menyecske száját biggyesztette, azután eltűnődött. Ugyan mit talál ki Mimóza a kilenc fa megünneplésére? Kishordó sört üttet csapra, vagy tíz liter bort rendel a társaságnak? Az se lehetetlen, hogy egy tyúk nyakát is eí köll majd vágni. Most már haza se mennek ezek reggelig! Az ablakhoz lépett és az utcára pillantott. Cinege, az udvari bérkocsis hűségesen várakozott Mimózára és cimboráira odakint. A kocsmárosné megnyugodva került vissza a söntés mögé, mert nyilván nem jutnának haza ezek, a maguk lábán, reggel sem!

Hanem ezúttal elszámította magát a menyecske, alaposan. Hiába várta, hogy a kuglizóban felzúgjon a lelkesedés. Csak a gumigolyó puffant tompán a lécpályán, de az is úgy, mintha mérgében odacsapta volna valaki. Majd léptek dobbantak a padlón. Elsőnek Mimóza lépett a söntésbe, utána Homály Pista gúnyos pofája tűnt fel s nyomukban Ördög Matyi nyomakodott, a kuglibajnok.

A kocsmárosné csak rájuk pillantott s nyomban rosszat sejtett. De annál mézesebben mosolygott a kugli-mecénásra:

— Mit parancsolsz, Mimóza?

— Fizetek! — válaszolt sértődötten a mecénás.

— Csak nem akartok elmenni? — sáppadt el a menyecske.

— Fizetek — ismételte Mimóza, bizonytalanabban.

— Majd a végin! A végin is ráérsz... — erőlködött a kocsmárosné, mintha nem értené, hogy a társaság faképnél akarja hagyni a Szurok-egyletet.

— Azám, de itt a vége! — legyintett fölényesen Ördög Matyi.

— Nem maradunk ilyen piszok helyen, ahol még pezsgő se nincs, mikor Mimóza kilenc fát üt! — düllesztette mellét gögösen Homály Pista.

— Hát még mi a fészkes nyavalya nem köllene a hasatokba, ti pottyalesők! — tátotta el száját a menyecske. — Az már nem is jó, ha sört-bort fizettetek magatoknak Mimózával?

— Az jó, hogy Mimóza fizet, csak a borotok pocsék! — röhögött csúfondárosan a cipészsegéd.

— Látod, bolonddá tesznek, Mimóza! Mit hagyod magad? — fordult szemrehányóan a lányosképű, testes, magas fiatalemberhez a kocsmárosné.

— Én találtam ki a pezsgőt, nem ők! — felelte büszkén a mecénás.

— Persze, téged is asztalkörül zavartak gyerekkorodban, ha nem akartál pezsgőzni! — fakadt ki csipősen a menyecske. De meg is bánta rögtön ezt a mondást. Mimóza szót se szólt többet, csak az asztalra dobott egy százast és kifordult az utcára. Homály Pista, Ördög Matyi a nyomában.

A kocsmárosné a pénzre pillantott, azután az urára kapta tekintetét, mintegy segítséget várón. De a vendéglőst végkép elnyomta a buzgóság. Két éjszakán át nem aludt, csak ivott szakadatlan: most mozsárral kellett volna felébreszteni. A menyecske a hajához kapott, megigazitotta kontyát, riszált egyet csipőjén és kilibbent az utcára. Homály Pistát már

a bérkocsiban találta — úgy elnyúlt a szakadt bőrülésen, mint valami kecskebéka. A bakon ülő lókarmester is kezében tartotta a gyeplőt, indulásra készen. De Mimóza még a járdán állt s maga elé nézett, tündözve.

— Ne menj velük. Mimóza! Meglátod, csak elbánnak veled! — kapta el a kugli-mecénás karját a kocsmárosné.

A lányosképű fiatalember hunyorogva fordult az átkozottul csinos menyecske felé. Küzdött benne az érzelmesség a büszkeséggel. Végül is a sértődöttség kerekedett, felül.

— Te már csúffátattél, hadd tegyen más is! — mondta nekibúsulva és a kocsira lépett.

— Inkább hozatok pezsgőt a Vadászkürtből! — sóhajtotta megadás-sal a kocsmárosné. Ebben a percben a vak is láthatta, nem annyira a bőkezű vendéget sajnálta, mint a jóképű legényt szeretné visszatartani.

Hanem későre találta beadni derekát. Ordög Matyi is felkapaszkodott a kiszülésre és Cinege, az udvari bérkocsis, hátraszólt türelmetlenül

— No, hova hajtsak?

— A vörös Francihoz! — dirigált Homály Pista.

— Ahhoz a cafathoz mentek?! Csak nem mész ahhoz a ringyóhoz, Mimóza! — vetett lángot a menyecske arca.

— Attól majd nem kell kétszer kérni a pezsgőt! Hajts, Cinege! — kiáltotta türelmetlenül a csatlós.

A lókarmester megrántotta a gyeplőt, a szürke nekifeszült a hámnak és kocogni kezdett. A kocsmárosné leforrázva nézett a gördülő kerekek után s mikor beviharzott a söntésbe, úgy becsapta maga mögött az ajtót, hogy az egyik üvegtábla darabokra tört a padlón.

A csörömpölésre felriadt a vendéglős.

— Ki törí a poharakat? — motyogta álmosan.

— Én törtem be az ajtóüveget! — kiáltott rá a felesége indulattal.

— Micsoda? — dűnnyögte a kocsmáros félálomban. — Megbolondultál?!

— Az se lenne csuda, ilyen ember mellett! — nyelvelt a menyecske. — Miféle vendéglős vagy te, ha még pezsgőt se tartasz! — tette hozzá keserűen.

— Pezsgőt? — pislogott bambán a Szurok-egylet kocsmárosa. Azután édesen elmosolyodott. Megértette, hogy csak álmodik; megkönnyebbülten felnyögött, az asztalra borult és azon nyomban elaludt újra.

2.

Bársonyos-lágyan cirógatott a szeptembervégi napsugár. Csuda-e, ha Mimózának kedve szottyant egy kis sétakocsizásra? Az első sarkon odaszólt Cinegéhez:

— A Vasút-utcára, onnan meg a Fő-térre!

— Hát nem a Francihoz megyünk? — kérdezte megnyúlt arccal Homály Pista. Százalékot kapott a vöröshajú kocsmárosnétól minden zsirosabb vendég után s megijedt, oda a kereset, amit már a zsebében tudott.

— Előbb sétálunk egyet — mondta a kugli-mecénás, belepirulva. Nem annyira a napsugárnak, mint a kilenc fa dicsőségének fényében akart sütkérezni, végig a kisváros főutcáin.

— Mindig kitalálsz valami bolondságot — dörmögött Ordög Matyi kedvetlenül. A kuglibajnok vágányos volt hétköznapi mivoltában, egész élete szabad levegőn telt, nem csoda ha nem volt érzéke a kocsikázáshoz. Únta a hiábavaló időfecsérelést — nemhogy innának valamit a jó hűvösön addig is!

Homály Pista, minthogy a százalék felől megbizonyosodott, nyomban leintette:

— Mit rontod a kedvit, a mai napon...

— Bizony, nem hittem volna hogy sikerül! — kapott a szón Mimóza.
— Még az utolsó percben is attól féltem, hogy lukat dobok — tette hozzá borzongva.

— A letevésből látni lehetett, hogy minden fának el köll dűlnie — legyintett fölényesen a kuglibajnok.

Mimóza kedvtelve nézett Ördög Matyira. Odaadná a fűszerboltját, ha úgy tudna kuglizni, mint a bajnok! De hiába, szeme sincs olyan a játékhoz, nemhogy keze lenne.

A kocsi bekanyarodott a Fő-térre. A szolgálatos rendőr, kuglista persze, nagyot szalutált Mimózának.

— Szervusz, Miska — intett vissza a mecénás barátságosan. — Mikor szabadulsz?

— Kettő után — pillantott a torony felé a rendőr.

— Akkor gyere egyenest a Francihoz. Majd dobálunk egy kicsit — biztatta Mimóza.

— Kilenc fát ütött máma! — hajolt ki a kocsiból Homály Pista.

— Kicsoda? — hitetlenkedett a rendőr.

— Hát a Mimóza!

— Mi a szösz! Akkor ott leszek — kiáltott utánuk a rendőr. Kitálta, egyéb is lesz, nemcsak kuglizás, ha a mecénásnak ekkora szerencséje támadt a tekepályán.

Újra a Fás-utcán kocogott a szürke. Eltrappolt a Szurok-egylet előtt, a keresztnél befordult a mellékutcába és a társaság célhoz ért.

— Hányra legyek itt? — szólalt meg váratlanul Cinege, ahogy a kuglisták lekászálódtak.

— Mi az. tán kevesled a napidíjat, amit Mimóza fizet? — támadt rá Homály Pista.

— Dehogy is — zavarodott meg a bérkocsis.

— Akkor meg hová az ördögbe kívánczol?

— Izé... Hát ebédelni — vágta ki magát a lóarmester.

— Azám! Még nem is ettünk — kapott észbe Mimóza. — Lehet ennél a Francinál valami jót kapni? — nézett kétkedve csatlósára.

— No hallod, Mimóza! — méltatlankodott a cipészsegéd. — Nem tudod, multkor is milyen sültkolbászt ettünk nála?

— Akkor először is megebédelünk — jelentette ki a mecénás.

— De a ló? — okvetlenkedett Cinege. Persze, nem lova miatt marta a lelkiismeret, hanem szeretett volna valami külön fuvart elcsípni, amíg ezek kugliznak.

— Annak ott az abrakos tarisznya — torkolta le Homály Pista s mindhárman befordultak az ivóba.

A kocsmában egy lelket se találtak; ilyen kora délutáni órán nem igen kerül vendég ha vasárnap van is. A kuglizó felé vették útjukat. Ördög Matyi állítgató után nézett. S a másik percben ott termett Franci.

— Szerbusz Mimóza! — kiáltott vidáman. — Mit parancsolsz?

— Finom ebédet, három személyre. Meg valamit Cinegének is — rendelkezett Homály Pista.

— Cinegének is ugyanazt, amit nekünk — nézett rosszalóan csatlósára a mecénás.

— Ahogy te parancsolsz... Meg egy üveg pezsgőt! — tette hozzá gyorsan a cipészsegéd.

— Még nem is ettetek?! — csapta össze kezét Franci. — Úgy látom, mégis jó kedvetek van, hála istennek.

— No hallo! mikor Mimóza kilenc fát ütött! — kiáltotta diadalmasan Homály Pista.

— Gratulálok, Mimóza! — lelkenedett a vöröshajú. — Tudtam én mindig, hogy nagy kuglista vagy te, csak szerénységből nem akarsz sok fát ütni. Most aztán megmutattad nekik — dorombolta.

— Úgy jegyezd meg, hogy ezt jöttünk ide megünnepelni — nézett a kocsmárosnőre jelentősen a csatlós.

— Jobb helyre nem is jöhettetek volna!

— Pezsgő pedig legyen!

— Már hogyne lenne! Csak behűtöm egy kicsit — kacintott hamisan Franci és kiperdült az ajtón.

— Ezt nevezik nevelésnek! — pattintott Homály Pista.

— Meglátszik, hogy borbély volt az apja, nem paraszt, mint annak a szurok-egyletinek — bólintott elismeréssel Ördög Matyi.

Mimózát azonban csak a kugli érdekelte. Az álligató már működésbe lépett, nem akart egy percet se veszteni.

— Várjatok, én dobok elsőnek, hátha megint kilencet ütök! — mondta felbuzdulva.

A csatlós szólni akart, de idején elnyelte gondolatát.

A kuglibajnok azonban jólelkűen helyeselt:

— Próbáld meg, Mimóza...

A testes fiatalember bizonytalanul válogatni kezdett a golyók között. Határozatlanul kivett egyet, a dobódeszka elé állt, hátrálni kezdett s nekilendült a dobásnak. Nemcsak karját lengette, hanem egész testét himbálta. Végül, félig elvesztett egyensúllyal, kidobta a golyót. Az ólommal bélelt tömör gumilabda már a pálya közepén az oldaldeszka mellé csúszott s nagyot puffant a dobon, anélkül, hogy egyetlen fát feldöntött volna.

— Kicsúszott a kezemből a golyó — mormolta zavartan és odakiáltott a gyerekeknek: — Állíts újra!

— Hisz nem dőlt el egy se! — dűnnyögte Ördög Matyi.

— Persze... Azt akartam mondani, hogy mégegyszer megpróbálok — pirult el Mimóza. De, hogy harmadszorra sem sikeredett több öt fánál, elkedvetlenül törülgette kezéről a port:

— Azért nem szeretek ehhez a Francihoz jönni, mert rossz a pályája...

— Hát nem valami nagyszerű — így a kuglibajnok, avval felkapott egy golyót, megcélozta a bábukat s szökkenve, lábujjhegyen előre lendült. A másik percben mind a kilenc fa földön hevert. Az álligató gyerekek felkapta egyiket s fenékel felfordítva a bábút meztelen talpával csattogva, csillogó szemmel szaladt a pálya közepén Ördög Matyi felé. A szokásos borralalóért! Hanem akkor már az asztalon párologott az étvágygerjesztő tyúkléves és Ördög Matyi a pénztárca helyett a kanalat vette pártfogásba.

— Mi a fenét akarsz? Nem láttad, hogy csak próbadozás volt! — mordult a gyerekekre. S mikor az álligató elszontyolodva elkullogott, mérgesen dörmögte:

— Micsoda marha szokások vannak ebben a kugliban is! Nem elég, hogy az ember kilencet üt, még fizessen is érte...

Homály Pista ügyet se vetett a bajnok dohogására; markával és fogával egyszerre szorongatta a csirkecombot. Mimóza azonban eltűnődve nézett a gyerek után s mikor a vöröshajú kocsmárosné hangos durranással felbontotta a pezsgős üveget, felkiáltott:

— Ejnye, azt a mindenségit!

— Nem durrant elég nagyot? — aggodalmaskodott Franci, a pezsgőre célozva.

— Dehogy. Hanem elfelejtettem borraivalót adni a kilenc fáért a szurok-egyleti álligatónak! — mondta a mecénás elborulva.

— Ugyan, eridj már! — törülte meg kabátujjával szájaszélét a csatlós. — Majd megadod a keddi mérkőzésen.

— Nem lehet azt a gyereket addig váratni!

— Hát jó, na. Majd ha hazafelé megyünk, megadod neki.

— Most mingyárt meg kell adni — csóválta fejét Mimóza. — Gyerekek! — s az ajtó felé indult.

— Igyátok meg bár a pezsgőt, ha már kitöltöttem! — kiáltott utána Franci elkeseredetten.

De a mecénás mintha nem is hallotta volna, csak ment kifelé.

Homály Pista rosszul sikerült vigyorgással követte.

Ordög Matyi hangtalan, de annál cifrább káromkodások közt nyomult utánuk.

3.

A bérkocsi zökkenve állt meg a Szurok-egylet előtt.

— Mimóza! Hé, Mimóza! — integetett a sarokról Szűcs Miska, a rendőr, mikor a kuglisták földet értek.

— Hárman is jönnek! — mormogta a cipészsegéd.

— Majdnem itt az egész csapat! Hú, micsoda murit csapunk, csak az álligatót elintézzem — lelkesedett a mecénás.

— Hát nem a Francinál mondtátok? — csodálkozott a rendőr, ahogy odaértek.

— Dehogy nem! — vágta rá Homály Pista és megmagyarázta, mi az eset.

— Hiába, a gavallér, az gavallér! — bölintott elismeréssel a rendőr, azzal betódultak a Szurok-egyletbe. Elöl Mimóza, utána a másik öt.

A söntés üres volt, csak a vendéglős fűrészelt a sarokban kitaratóan. Hanem a kuglizóban annál többen lehettek. Olyan zsvajgás szűrődött kifelé, mintha legalább bajnoki mérkőzést játszottak volna. Mimóza már a kilincse tette kezét, amikor hirtelen megtorpant és fülelni kezdett.

— Hát úgy ütött kilencet az a híres! — brummogta egy öblös hang csufondárosan odabent s éktelen röhögés harsant a szavára.

A mecénás keze megmerevedett a kilincsen. A három ujonnan érkezett kuglista összenézett. A csatlós elsáppadt.

— Homály Pista tíz dinárt ígért, ha Mimóza nem veszi észre, én meg megpróbáltam — hallatszott az álligatógyerek hangja. — Mikor láttam, hogy egy lehetőséget dob, megrántottam a spárgát, oszt persze, hogy mind eldőlt a fa!

Odabent a hasukat foghatták a kicsapódó hangok szerint.

— Várjatok! — sikoltott föl az átkozottul csinos kocsmárosné hangja. — Ezt nem hagyjuk annyiba!

A kuglizó elcsendesedett, csak egy szék reccsenését lehetett hallani. Kisvártatva pedig röhögés-orkán kezdett tombolni odabent.

Mimóza összeszedte minden lelkierejét és lenyomta a kilincset. Mikor az ajtó kinyílt, a másik öt valósággal besodorta a kuglizóba. Az egy-csomóba verődött parasztleányok vigyorogva bámultak a jövevényekre. Az álligatógyerek pislogva a fal mellé húzódott. A kocsmárosné a széken állt, a gerendára szögezett fekete tábla előtt, jobb markában krétát szorongatva.

A kugli-mecénás fölpillantott a táblára. Azon örökítette meg Homály Pista a nagy eseményt:

MIMÓZA KILENC FÁT ÜTÖTT!!!

De most még egy szó csúfondároskodott a három felkiáltójel után, a kocsmárosné átkozottul hegyes nyelvére emlékeztető betűkkel:

SPÁRGÁVAL!

Homály Pista az álnok csatlós, legszívesebben pofon verte volna önmagát. Ördög Matyi szájába dugta öklét, hogy hangosan föl ne röhögjön. Az álligatógyereknek már csak hült helye volt. A kocsmárosné úgy állt a széken, mint valami hizásnak indult faszent.

A hosszúra nyúlt csöndet elfojtott vinnyogás szakította meg, a vinnyogást feltörő zokogás váltotta fel. Mindnyájan Mimózára meredtek. A kugli-mecénás fakadt sírva szégyenében!

Úgy bőgött, mint valami ötéves kölyök, szinte már bömbölt; szemére szorítva tarkakockás, pólyának is beillő zsebkendőjét.

Husvéth Lajos: „Cséplés“